

COMISIA EUROPEANĂ

Bruxelles, 24.4.2012
SWD(2012) 106 final

DOCUMENT DE LUCRU AL SERVICIILOR COMISIEI

**Principiul parteneriatului în implementarea fondurilor care fac obiectul cadrului
strategic comun - elemente pentru un cod european de conduită în materie de
parteneriat**

DOCUMENT DE LUCRU AL SERVICIILOR COMISIEI

Principiul parteneriatului în implementarea fondurilor care fac obiectul cadrului strategic comun - elemente pentru un cod european de conduită în materie de parteneriat

Clauză de declinare a responsabilității: *Prezentul document este un document de lucru al serviciilor Comisiei Europene, cu scop informativ. El a fost elaborat pe baza propunerilor de regulamente adoptate de Comisia Europeană la 6 octombrie 2011, 12 octombrie 2011 și 2 decembrie 2011. El nu aduce atingere naturii finale a actelor și nici conținutului oricăror acte delegate sau de punere în aplicare care ar putea fi elaborate de către Comisie. Documentul nu reprezintă poziția oficială a Comisiei cu privire la tema prezentată și nici nu anticipează o astfel de poziție.*

1. INTRODUCERE

Acțiunea în favoarea creșterii economice și a creării de locuri de muncă necesită atât asumarea responsabilității la cel mai înalt nivel politic, cât și mobilizarea tuturor părților interesate din Europa. Parteneriatul a fost identificat, prin urmare, ca fiind un element-cheie pentru îndeplinirea obiectivelor strategiei Europa 2020¹.

Parteneriatul a reprezentat, de asemenea, pentru o lungă perioadă de timp, unul dintre principiile cheie pentru implementarea fondurilor care fac obiectul cadrului strategic comun al Uniunii Europene (fondurile CSC). Principiul parteneriatului presupune o strânsă cooperare între autoritățile publice la nivel național, regional și local în statele membre, precum și cu sectorul privat și sectorul terțiar. Partenerii ar trebui să fie implicați activ pe parcursul întregului ciclu de programare — pregătire, punere în aplicare, monitorizare și evaluare. Parteneriatul trebuie să fie privit în strânsă legătură cu abordarea bazată pe guvernanta pe mai multe niveluri și cu principiile subsidiarității și proporționalității. Guvernanta pe mai multe niveluri reprezintă o acțiune coordonată a Uniunii Europene, a statelor membre și a autorităților locale și regionale, bazată pe parteneriat și vizând elaborarea și punerea în aplicare a politicilor UE².

Diferite evaluări au atras atenția asupra beneficiilor și a valorii adăugate pe care o poate aduce parteneriatul în ceea ce privește implementarea fondurilor³, consolidarea angajamentului colectiv și asumarea politicilor UE, sporind cunoștințele, competențele și opiniile disponibile pentru elaborarea și punerea în aplicare a strategiilor, asigurând în același timp o mai mare transparență în procesul de luare a deciziilor. Guvernanta pe mai multe niveluri contribuie la reducerea decalajelor în materie de coordonare și de capacitate în elaborarea politicilor în ceea ce privește informarea, resursele, finanțarea și fragmentarea administrativă și cea legată de politici⁴.

Totuși, experiența arată că există diferențe semnificative între statele membre cu privire la aplicarea principiului parteneriatului, în funcție de cadrele instituționale naționale și de culturile politice. Eficacitatea principiului de parteneriat depinde, de asemenea, de capacitatea tehnică a partenerilor de a contribui la proces în mod semnificativ, ridicând problema consolidării capacităților.

Parlamentul European, Comitetul Regiunilor și Comitetul Economic și Social European au publicat o serie de rezoluții, avize și cărți albe adresând un apel pentru consolidarea principiului parteneriatului în implementarea fondurilor⁵. Propunerea Comisiei privind

---

¹ Strategia Europa 2020, COM (2010) 2020 din 3.3.2010

² A se vedea, în special, Comitetul Regiunilor, Cartea albă privind guvernanta pe mai multe niveluri, CONST – IV – 020, 2009.

³ A se vedea, în special, Rețeaua de experți în materie de evaluare a FSE, Raportul de sinteză final, 2011/<http://ec.europa.eu/social/keyDocuments.jsp?type=0&policyArea=0&subCategory=0&country=0&year=0&advSearchKey=evaluationesf&mode=advancedSubmit&langId=en>.

⁴ A se vedea, în special, sinteza OCDE „Eliminarea decalajelor dintre nivelurile de guvernanta”

⁵ A se vedea în special avizul exploratoriu al CESE intitulat „Modalitățile de încurajare a parteneriatelor eficiente în gestionarea programelor din cadrul politicii de coeziune, pe baza bunelor practici din ciclul 2007-2013” CESE 967/2010

fondurile CSC⁶ răspunde necesității de a aplica într-un mod mai coerent principiul parteneriatului.

Articolul 5 din proiectul de regulament privind dispozițiile comune (RPDC)

- (1) Pentru contractul de parteneriat și, respectiv, fiecare program, un stat membru încheie un parteneriat cu următorii parteneri:
  - (a) autorități regionale, locale, urbane și alte autorități publice competente;
  - (b) parteneri economici și sociali; precum și,
  - (c) organisme care reprezintă societatea civilă, inclusiv parteneri în domeniul protecției mediului, organizații neguvernamentale și organisme însărcinate cu promovarea egalității și nediscriminării.
- (2) În conformitate cu abordarea bazată pe guvernanta pe mai multe niveluri, partenerii sunt implicați de către statele membre în pregătirea contractelor de parteneriat și a rapoartelor privind progresele înregistrate și în pregătirea, punerea în aplicare, monitorizarea și evaluarea programelor. Partenerii participă la comitetele de monitorizare pentru programe.
- (3) Comisia este împuternicită să adopte acte delegate în conformitate cu articolul 142 pentru a prevedea un cod european de conduită care stabilește obiective și criterii pentru a sprijini punerea în aplicare a parteneriatului și pentru a facilita schimbul de informații, experiență, rezultate și bune practici între statele membre.
- (4) Cel puțin o dată pe an, pentru fiecare fond CSC, Comisia consultă organizațiile care reprezintă partenerii la nivelul Uniunii în ceea ce privește punerea în aplicare a contribuției din partea fondurilor⁷.

În plus, RPDC conține dispoziții care se referă în mod direct la parteneriat sau sunt legate de acest principiu în ceea ce privește monitorizarea, raportarea și evaluarea.

Conform propunerilor Comisiei pentru fondurile CSC în perioada 2014-2020, statele membre vor avea obligația clară de a organiza un parteneriat, dar stabilirea procedurilor specifice pentru implicarea partenerilor relevanți în diferitele etape de programare va fi lăsată la latitudinea autorităților naționale. Codul european de conduită în materie de parteneriat (CECP) va stabili cerințele minime care sunt necesare pentru a se ajunge la un parteneriat de înaltă calitate în procesul de implementare a fondurilor, menținând în același timp o flexibilitate amplă a acțiunilor statelor membre referitoare la modalitățile de organizare a participării diferiților parteneri.

Prezentul document de lucru al serviciilor Comisiei ar trebui să ajute statele membre să își modeleze parteneriatele în mod adecvat în timpul lucrărilor pregătitoare care precedă

⁶ Propunere de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, care fac obiectul cadrului strategic comun, precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european și Fondul de coeziune și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1083/2006 [COM(2011) 615 final din 6.10.2011].

⁷ Consultarea se realizează cel puțin de două ori în cursul perioadei de programare pentru Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime (EMFF), în conformitate cu articolul 90 din regulamentul specific privind finanțarea din EMFF.

adoptarea regulamentelor. În special, el prevede o serie de exemple de bune practici privind punerea în aplicare a principiului parteneriatului, pe baza concluziilor Comisiei și a diferitelor sondaje efectuate în numele său.

El evidențiază, de asemenea, principalele cerințe pe care le-ar putea conține CECP ca bază de discuții cu Parlamentul European și cu Consiliul, pentru a facilita procedura legislativă în curs și pentru a permite părților interesate să participe la această dezbatere. CECP ar trebui să fie adoptat de către Comisie ca act delegat, imediat după intrarea în vigoare a regulamentului privind dispozițiile comune.

2. CE PARTENERI AR TREBUI SELECTAȚI?

Regulamentul privind dispozițiile comune solicită statelor membre să organizeze un parteneriat cu (a) autoritățile competente regionale, locale, urbane și alte autorități publice, (b) partenerii economici și sociali și (c) organisme care reprezintă societatea civilă, inclusiv partenerii în domeniul protecției mediului, organizațiile neguvernamentale și organismele responsabile pentru promovarea egalității și a nediscriminării. Parteneriatul trebuie organizat în conformitate cu cadrul instituțional al fiecărui stat membru. În statele membre descentralizate, regiunile vor juca un rol cheie în organizarea parteneriatului.

Ca un prim pas către pregătirea contractului de parteneriat și a programelor, li se recomandă statelor membre să identifice, în contextul lor național, părțile interesate relevante în ceea ce privește fondurile CSC, stimulentele și obstacolele juridice și administrative pentru parteneriat și eventual modalități de a depăși aceste obstacole. Statele membre sunt, de asemenea, încurajate să consolideze principalele structuri de parteneriat existente la nivel național, regional sau local, pentru a reduce la minimum suprapunerea activităților și pentru a economisi timp. Ar putea fi necesar un sprijin pentru consolidarea capacității pentru a contribui la instituirea unui parteneriat reprezentativ și funcțional.

CECP ar putea completa regulamentul privind dispozițiile comune solicitând statelor membre să asigure o selecție deschisă și transparentă a partenerilor și să se asigure că partenerii selecționați sunt conștienți de obligațiile lor în materie de confidențialitate și de conflict de interese.

Natura și dimensiunea parteneriatului va depinde de prioritățile politicii în cadrul căreia se înscrie activitatea sa și de circumstanțele teritoriale. **CECP ar putea completa regulamentul privind dispozițiile comune solicitând** ca parteneriatul să includă instituțiile, organizațiile și grupurile care pot influența sau pot fi afectate de punerea în aplicare a programelor. O atenție deosebită va trebui să fie acordată grupurilor care ar putea fi afectate de programe, dar care consideră că este dificil să le influențeze, în special cele mai vulnerabile și marginalizate, cum ar fi persoanele cu handicap, migranții, romii... Este important să se încurajeze pluralismul parteneriatului și să se reunească diferitele părți relevante din sectorul public, alături de întreprinderi, organizațiile din cadrul comunităților și cele de voluntari, care acoperă diferite tipuri și dimensiuni de organizații, inclusiv micile structuri inovatoare.

În România, autoritatea de management a FSE a fost responsabilă cu efectuarea unei analize contextuale înainte de aderarea țării la UE. Această analiză a servit drept document de programare cheie pentru cadrul de referință strategic național (CRSN) și programele

operaționale. Pe lângă necesitatea de a lucra în parteneriat cu actorii politici cei mai relevanți pentru exercițiul de programare la nivel național, a reieșit în mod clar că mecanismele de parteneriat la nivel regional și local erau necesare pentru consolidarea capacităților actorilor pentru luarea deciziilor și punerea în aplicare. În acest cadru, a fost realizată o analiză de fond în ceea ce privește ocuparea forței de muncă și incluziunea socială în fiecare regiune prin reuniuni și discuții cu actorii relevanți la nivel regional și județean. În regiunea de nord-est, de exemplu, au fost implicați mai mult de 200 de actori⁸.

În Ungaria, metodologia pentru consultarea publică a CRSN a fost instituită în urma recomandărilor din partea organizațiilor societății civile. Aproximativ 4 000 de organizații partenere (inclusiv sindicate, grupuri de interese ale salariaților și ONG-uri, reprezentanți ai întreprinderilor, reprezentanți din domeniul educației și științei) au fost invitate să își formuleze opinia cu privire la orientarea CRSN și a PO-urilor. Publicul larg a putut, de asemenea, să aibă acces la CRSN și la PO-uri și să formuleze observații prin intermediul unei pagini web. Au fost organizate ateliere pentru a discuta despre proiectele de texte cu partenerii profesionali și sociali și cu reprezentanții ministeriali relevanți⁹.

2.1. Implicarea autorităților regionale, locale, municipale și a altor autorități publice competente

O cooperare mai strânsă între toate nivelurile naționale, regionale și locale ale administrației favorizează o abordare coerentă și integrată a implementării fondurilor. Fiind autoritățile publice a căror activitate este cea mai apropiată de teren, autoritățile regionale și locale joacă un rol-cheie și au un interes major pentru îndeplinirea obiectivelor strategiei Europa 2020 și realizarea coeziunii economice, sociale și teritoriale.

Măsura implicării acestora va depinde de cadrul instituțional individual al fiecărui stat membru și, în special, de competențele juridice și bugetare ale diferitelor niveluri teritoriale în raport cu domeniul de aplicare al diferitelor fonduri. La nivel național, statele membre sunt încurajate să utilizeze asociațiile și rețelele existente de autorități regionale, subregionale și locale, întrucât acestea pot oferi o reprezentativitate largă și experiență practică.

În cele mai multe cazuri, regiunile joacă un rol important în cadrul parteneriatului, fiind implicate activ în elaborarea documentelor strategice și în implementarea fondurilor CSC la nivel național. Regiunile, în special cele cu competențe constituționale, sunt adesea și autorități de management și sunt, prin urmare, responsabile cu asigurarea implicării partenerilor în elaborarea, punerea în aplicare, monitorizarea și evaluarea programelor.

CECP ar putea completa regulamentul privind dispozițiile comune solicitând ca diferitele niveluri teritoriale existente într-un stat membru, în special la nivel regional, să fie reprezentate în cadrul parteneriatului și implicate în diferitele etape ale implementării fondurilor CSC în conformitate cu competențele lor individuale. În cazul în care regiunile sunt autorități de management ale programelor, ele trebuie să organizeze parteneriatele și să

⁸ Comunitatea de practică privind parteneriatul din cadrul FSE, ghidul intitulat „Modul în care autoritățile de management ale FSE și organismele intermediare susțin parteneriatul”, 2011

⁹ Comunitatea de practică privind parteneriatul din cadrul FSE, ghidul intitulat „Modul în care autoritățile de management ale FSE și organismele intermediare susțin parteneriatul”, 2011

implice autoritățile publice locale, municipale și alte autorități publice competente, partenerii economici și sociali și organismele care reprezintă societatea civilă, inclusiv partenerii în domeniul protecției mediului, organizațiile neguvernamentale și organismele responsabile pentru promovarea egalității și a nediscriminării în pregătirea, punerea în aplicare, monitorizarea și evaluarea programelor.

Luând în considerare scara geografică a intervențiilor și interdependențele funcționale între diferite teritorii, **s-ar putea preconiza, de asemenea, ca CECP să completeze regulamentul privind dispozițiile comune solicitând** statelor membre să se asigure că zonele urbane, unde se vor efectua investiții teritoriale integrate (ITI), sunt implicate direct în pregătirea, punerea în aplicare, monitorizarea și evaluarea programului pentru a construi o abordare strategică adecvată care să țină seama de nevoie lor specifice în cadrul programelor.

În **municipalitatea Liverpool (Regatul Unit)** a fost creat un grup tehnic pentru a garanta că toate proiectele acceptate pentru a primi finanțare din Fondul european de dezvoltare regională (FEDER) sunt luate în considerare de către municipalitatea Merseyside / Liverpool. Acest grup tehnic cuprinde reprezentanți ai autorităților publice locale, ai sectorului privat, ai sectorului învățământului superior, ai organizațiilor din cadrul comunității și ai celor de voluntari, ai transporturilor publice și ai agenției locale pentru ocuparea forței de muncă. El este sprijinit de doi funcționari locali angajați prin finanțare pentru asistență tehnică și de autoritatea de management, care participă la ședințele grupului tehnic cu titlu consultativ. Acest grup tehnic formulează observații cu privire la fiecare cerere de finanțare din FEDER, identifică prioritățile pentru sprijinul FEDER, contribuie la dezvoltarea de consorții pentru a desfășura activități în întreaga regiune Liverpool (și anume, antreprenoriat, întreprinderi sociale, sprijin pentru întreprinderi, eficiența energetică a locuințelor etc.) și poate influența conceperea și punerea în aplicare a inițiativelor JESSICA și JEREMIE stabilite în regiune etc.

2.2. Implicarea partenerilor economici și sociali

Dialogul cu partenerii sociali este unul dintre pilonii modelului social european și este recunoscut ca atare la articolul 152 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE). Într-adevăr, partenerii sociali se disting prin natura lor de alte organizații, cum ar fi grupurile de presiune sau de interes, datorită capacității lor de a participa la negocieri colective și de a influența astfel standardele sociale în statul lor membru.

CECP ar putea completa regulamentul privind dispozițiile comune specificând că statele membre trebuie să se asigure că organizațiile partenerilor sociali recunoscute la nivel național sunt incluse în parteneriat, în special organizațiile interprofesionale cu vocație generală și organizațiile sectoriale. În acest context, trebuie garantată reprezentarea echitabilă a organizațiilor angajatorilor și a organizațiilor salariaților.

De asemenea, CECP ar putea completa regulamentul privind dispozițiile comune solicitând o puternică implicare a asociațiilor de întreprinderi, în special cele care reprezintă IMM-uri, camere de comerț, universități și instituții de cercetare. Acestea sunt parteneri cheie pentru încurajarea dezvoltării, inovării și competitivității. Interacțiunea lor în implementarea fondurilor CSC va fi esențială pentru a realiza obiectivele strategiei Europa 2020 pe teren – în conformitate cu prioritățile privind o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii.

În sfârșit, s-ar putea preconiza ca CECP să completeze regulamentul privind dispozițiile comune stipulând în mod clar faptul că partenerii economici și sociali sunt grupuri sau asociații care reprezintă interesul general al sectoarelor sau branșelor de activitate, al angajatorilor și angajaților, dar în niciun caz interesele unei singure societăți, întreprinderi sau ale unui singur grup economic (societate-mamă sau filiale).

Modelul de parteneriat social tradițional din Austria se regăsește în programele din cadrul FSE și FEDER. Partenerii economici și sociali au fost implicați în conceperea și monitorizarea CRSN (*STRAT.AT*) în cadrul unui organism permanent, Conferința austriacă în materie de amenajare a teritoriului (ÖROK). *STRAT.AT plus* este un instrument inovator pentru perioada de programare actuală. El este o platformă pentru monitorizare strategică. Obiectivul acestei inițiative este de a oferi un proces ascendent de învățare și dialog, vizând un parteneriat amplu pentru dezvoltarea de noi strategii. Sunt organizate reuniuni periodice de dialog (*Foren* și *Synergien*) și schimburi de experiență¹⁰.

2.3. Implicarea organismelor care reprezintă societatea civilă și a organismelor însărcinate cu promovarea egalității și nediscriminării

Organizațiile neguvernamentale (ONG-uri) care reprezintă societatea civilă, în special în domeniul precum mediul înconjurător, incluziunea socială, egalitatea între femei și bărbați și egalitatea de șanse ar trebui să fie consultate și implicate în procesul de programare.

În cazul în care numărul de organizații interesate – și, prin urmare, de parteneriate posibile – este deosebit de mare, ar putea fi adecvat pentru potențialii parteneri să stabilească platforme de coordonare și organizații-umbrelă și să desemneze un reprezentant comun pentru a contribui la elaborarea și punerea în aplicare a programelor, pentru a garanta o reprezentativitate mai largă și a facilita funcționarea parteneriatului.

CECP ar putea completa regulamentul privind dispozițiile comune specificând că selectarea partenerilor trebuie să includă cele mai reprezentative organizații neguvernamentale, care își desfășoară activitatea în domeniile acoperite de diferitele fonduri. Organizațiile neguvernamentale trebuie să fie libere să își desemneze reprezentanții individuali pentru a fi membri ai parteneriatului. În cazul unui număr mare de organizații neguvernamentale implicate, ar putea fi create platforme pentru a alege reprezentanții care ar fi membri ai parteneriatului.

În Spania, a fost recunoscută necesitatea de a integra egalitatea de șanse între femei și bărbați în toate fondurile. *Instituto de la Mujer* (Institutul femeii) a fost implicat în calitate de membru al comitetelor de monitorizare ale Fondului european de dezvoltare regională (FEDER), Fondului social european (FSE), Fondului de coeziune, Fondului european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) și Fondului european pentru pescuit (FEP). A fost creată Rețeaua pentru acțiunea în favoarea egalității între femei și bărbați pentru a garanta integrarea

¹⁰ Avizul exploratoriu al CESE intitulat „Modalitățile de încurajare a parteneriatelor eficiente în gestionarea programelor din cadrul politicii de coeziune, pe baza bunelor practici din ciclul 2007-2013”, CESE 967/2010.

reală și eficientă a principiului egalității între femei și bărbați în intervențiile finanțate din fonduri.

În Slovenia, a fost introdusă o finanțare specifică, în cadrul priorității FSE privind capacitatea instituțională și administrativă pentru dezvoltarea ONG-urilor și, în special, a rețelelor de ONG-uri. Un exemplu de o astfel de rețea la nivel național este CNVOS, alcătuită din peste 200 de asociații. CNVOS sprijină ONG-urile în activitățile lor legate de fondurile structurale și numește reprezentanți ai ONG-urilor pentru a participa în cadrul comitetelor de monitorizare. În plus, au fost create 10 rețele regionale de ONG-uri pentru a promova dezvoltarea ONG-urilor regionale și locale și pentru a le permite să contribuie mai activ la politicile publice. Pentru a îmbunătăți dialogul în domenii specifice (cultură, mediu, sănătate etc.), 12 rețele tematice primesc, de asemenea, sprijin¹¹.

2.4. Adaptarea parteneriatului la programe

Pentru programele FEADR, partenerii cheie vor fi autoritățile regionale și locale responsabile cu zonele rurale, organizațiile sectoriale, partenerii economici și sociali implicați în agricultură și silvicultură, reprezentanții altor organizații publice și private în sectoare relevante pentru dezvoltarea zonelor rurale, asociații de întreprinderi regionale sau locale, organizații ale femeilor din zonele rurale, ONG-uri din domeniul protecției mediului, ONG-uri responsabile cu aspecte privind nediscriminarea/egalitatea, reprezentanți ai asociațiilor naționale sau regionale (în funcție de nivelul de programare) de grupuri de acțiune locală implicate în dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității și asociațiile care lucrează în domeniul dezvoltării rurale integrate (de exemplu, asociații de agenții pentru dezvoltare locală). Acești parteneri-cheie pot fi deja legați prin intermediul rețelei rurale naționale, care poate sprijini puternic principiul parteneriatului.

Pentru programele EMFF, autoritățile regionale și locale, reprezentanții sectoarelor pescuitului și acvaculturii și ai celorlalte subsectoare precum prelucrarea, organizațiile sectoriale ale partenerilor sociali, ONG-urile din domeniul protecției mediului, organizațiile de femei din sectorul pescuitului, organizațiile științifice și de cercetare și rețelele naționale sau regionale de grupuri de acțiune locală în sectorul pescuitului au o importanță crucială.

Pentru FEDER și Fondul de coeziune, parteneriatele vor include autorități regionale și locale, în special orașe care pun în aplicare programe de dezvoltare urbană integrată și durabilă în cadrul investițiilor teritoriale integrate, alături de parteneri economici și sociali, reprezentanți ai ONG-urilor care au dezvoltat o expertiză pentru aspecte transversale cum ar fi egalitatea de șanse între bărbați și femei sau accesibilitatea pentru persoanele cu handicap și pentru sectoarele relevante acoperite de fonduri, precum și reprezentanți ai universităților și instituțiilor de cercetare, ai camerelor de comerț și ai organizațiilor de întreprinderi.

Pentru FSE, implicarea partenerilor economici și sociali în parteneriat este esențială. Autoritățile regionale și locale vor fi, de asemenea, parteneri cheie, la fel ca și camerele de comerț, organizațiile de întreprinderi, asociațiile pentru instruirea lucrătorilor, instituțiile de învățământ și formare, prestatorii de servicii sociale și de sănătate, ONG-urile și organizațiile care au dezvoltat o expertiză în domeniul egalității de șanse între femei și bărbați, al

¹¹ Studiul SF Team for Sustainable Future intitulat *Why bother with partnership?*, 2011.

nediscriminării și al incluziunii sociale, care au legături strânse cu grupurile defavorizate, cum ar fi persoanele cu handicap, migranții, romii ....

Pentru programele multifond, parteneriatul ar trebui să includă instituțiile, organizațiile și grupurile care sunt relevante pentru diferitele fonduri în cauză.

3. CUM SĂ SE REALIZEZE IMPLICAREA PARTENERILOR ÎN ELABORAREA DOCUMENTELOR DE PROGRAMARE?

Implicarea activă a tuturor părților interesate chiar din primele etape de programare este esențială pentru implementarea cu succes a fondurilor, în special pregătirea contractului de parteneriat la nivel național și a programelor la nivel național și/sau regional. Implicarea partenerilor în pregătirea programelor nu ar trebui să aducă atingere consultărilor purtate în conformitate cu cerințele directivei privind evaluarea strategică de mediu (SEA)¹². Ar trebui să se depună eforturi în vederea unei sinergii între opiniile exprimate în procesul de consultare referitor la SEA și în cadrul parteneriatului.

3.1. Pregătirea contractului de parteneriat și a programelor

În conformitate cu propunerea Comisiei referitoare la regulamentul privind dispozițiile comune, contractele de parteneriat și programele trebuie să fie elaborate de către statele membre sau orice autoritate desemnată de acestea (în cazul programelor), în cooperare cu partenerii. Vor trebui să fie analizate cu atenție opțiuni adecvate pentru implicarea diferitelor grupuri de părți interesate în procesul de elaborare, în funcție de timp, resurse și context. Aceste opțiuni pot include reuniuni, consultări, anchete și ateliere.

CECP ar putea completa regulamentul privind dispozițiile comune solicitând în mod explicit ca partenerii să fie implicați în mod semnificativ (i) în analiza provocărilor și a necesităților care trebuie să fie abordate de fondurile CSC; (ii) în alegerea obiectivelor și a priorităților pentru abordarea lor și (iii) în mecanismele de coordonare instituite pentru a valorifica sinergiile dintre diferitele instrumente disponibile pentru a promova o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii.

În cazurile în care au fost stabilite acorduri cum sunt Pactele teritoriale pentru strategia Europa 2020 între diferitele niveluri ale administrației unei țări¹³, **CECP ar putea completa, de asemenea, regulamentul privind dispozițiile comune solicitând** statelor membre să țină cont în mod efectiv în pregătirea contractului de parteneriat de acordurile de guvernare pe mai multe niveluri convenite în cadrul Pactului teritorial, pentru a garanta punerea în aplicare

¹² Directiva SEA 2001/42/CE.

¹³ Pactele teritoriale pentru strategia Europa 2020 sunt o inițiativă adoptată de Comitetul Regiunilor pentru a oferi strategiei Europa 2020 o dimensiune teritorială și pentru a favoriza o mai mare asumare a obiectivelor sale la nivel subnațional. Acestea sunt definite ca un acord între nivelurile de administrație ale unei țări (local, regional și național). Părțile semnatare ale unui pact teritorial se angajează să coordoneze și să sincronizeze agendele lor politice pentru a-și concentra acțiunile și resursele financiare asupra obiectivelor strategiei Europa 2020. Pactele teritoriale ar trebui să vizeze: stabilirea de obiective naționale și eventual regionale, recurgând, dacă este necesar, la indicatori și ținte, altele decât PIB; punerea în aplicare a uneia sau mai multor inițiative emblematice; și identificarea obstacolelor din calea atingerii obiectivelor la nivel național.

eficiență a politicilor europene.

În Letonia, ONG-urile din domeniul protecției mediului au înființat în mai 2005 o coaliție națională de ONG-uri axată pe aspecte de protecție a mediului, în contextul pregătirii programelor. Între opt și zece ONG-uri din domeniul protecției mediului au fost implicate activ în activitatea sa. În 2005 și 2006 au avut loc reuniuni și schimburi de opinii cu Ministerul Finanțelor și Ministerul Mediului, ducând la o interacțiune foarte activă între reprezentanții ONG-urilor și ministere. A existat, de asemenea, o cooperare strânsă între ONG-urile din diferite sectoare, în special cele din domeniul educației, al egalității între femei și bărbați și al aspectelor sociale. Succesul acestei implicări a ONG-urilor s-a datorat în parte oportunităților oferite de măsurile adoptate pentru a favoriza participarea lor, inclusiv instrumente de informare adecvate, proceduri de participare clare, cum ar fi procesul de consultare publică privind proiectele de documente și evaluarea strategică a impactului asupra mediului. A fost creat un site internet special unde au fost publicate toate informațiile legate de programarea fondurilor UE. Reuniunile între ONG-uri și ministere au avut loc pe baza unei cereri, mai precis ONG-urile au propus organizarea de reuniuni de consultare și ministerele au răspuns favorabil, permițând ca procesul de consultare să depășească stadiul unei simple formalități¹⁴.

În Malta au fost organizate mai multe grupuri de lucru pentru elaborarea unor programe centrate asupra domeniilor prioritare – dezvoltare economică și competitivitate, accesibilitate, mediu, ocuparea forței de muncă și incluziune socială. Acestea au reunit ministere, ONG-uri și parteneri socio-economici. Au fost distribuite chestionare principalelor părți interesate și au fost organizate întâlniri bilaterale. În septembrie 2005, peste optzeci de organizații au participat la un atelier național pentru a analiza provocările și oportunitățile dezvoltării. Administrațiile locale, ONG-urile și alte organizații ale societății civile au participat în cadrul dialogurilor publice organizate de biroul prim-ministrului în primul trimestru al anului 2006.

3.2. Stabilirea unor reguli clare și a unui calendar pentru activitatea de parteneriat de la început

Importanța fiecărei părți interesate și contribuția pe care acestea o pot aduce vor varia în mod considerabil în fiecare stat membru, în funcție de structura sa instituțională internă. Este, cu toate acestea, imperativ ca parteneriatul să fie organizat într-o manieră transparentă pentru toți partenerii și ca toți cei implicați să cunoască scopul parteneriatului, funcția atribuită fiecăruia și rezultatele pe care le așteaptă de la acest parteneriat.

Prin urmare, se recomandă cu insistență stabilirea unui program de lucru cu obiective clare și o foaie de parcurs precisă. Aceasta ar putea enumera instrumentele specifice și măsurile care implică partenerii în vederea pregătirii contractului de parteneriat și a programelor, furnizând detalii despre implicarea partenerilor în pregătirea diferitelor documente de programare și calendarul aferent.

CECP ar putea completa regulamentul privind dispozițiile comune, solicitând statelor

¹⁴ Studiul SF Team for Sustainable Future intitulat *Why bother with partnership?*, 2011.

membre să stabilească cerințe minime în materie de procedură, pentru a garanta (i) comunicarea oportună a informațiilor în cursul dezbaterilor privind documentele strategice; (ii) timp suficient pentru a permite părților interesate să analizeze documentele, să-și consulte membrii sau părțile pe care le reprezintă și să se pronunțe asupra documentelor; (iii) canale care să permită părților interesate să formuleze întrebări, sugestii și observații; (iv) transparență privind modul în care au fost luate în considerare propunerile lor, oferind o explicație pentru acceptarea sau respingerea oricăror observații; și (v) difuzarea rezultatelor consultării. Accesul persoanelor cu handicap la proces, atât în ceea ce privește mediul fizic, cât și informațiile furnizate, va trebui, de asemenea, să fie luată în considerare.

3.3. Difuzarea de informații privind modul în parteneriatul este implementat în documentele de programare

În conformitate cu propunerea Comisiei referitoare la regulamentul privind dispozițiile comune, contractul de parteneriat trebuie să stabilească măsurile luate pentru a implica partenerii și rolul acestora în vederea pregătirii contractului de parteneriat.

CECP ar putea completa regulamentul privind dispozițiile comune solicitând ca contractul de parteneriat și programele să precizeze în special (i) lista de parteneri care au fost implicați, responsabilitățile lor și măsura implicării acestora; (ii) modul în care partenerii au fost identificați și modul în care principiile de transparență și accesibilitate au fost aplicate; (iii) măsurile luate pentru a facilita implicarea largă și participarea activă a partenerilor; (iv) structurile și procedurile de coordonare în cadrul programului și cu alte operațiuni ale fondurilor CSC; (v) modalitatea în care resursele de asistență tehnică vor fi utilizate pentru promovarea parteneriatului (natura serviciilor de sprijin avute în vedere; nivelul resurselor disponibile și gestionarea acordurilor planificate), (vi) și, în cele din urmă, opiniile partenerilor privind punerea în aplicare a principiului parteneriatului documentate în mod clar și deschis.

4. IMPLICAREA PARTENERILOR ÎN FAZA DE IMPLEMENTARE

4.1. Participarea la comitetele de monitorizare

Comitetele de monitorizare au un rol determinant în punerea în aplicare a programelor și acestea includ în mod natural principiul parteneriatului pe care se bazează aceste programe.

4.1.1. *Compoziția comitetelor de monitorizare*

În conformitate cu propunerea Comisiei referitoare la regulamentul privind dispozițiile comune, membrii comitetelor de monitorizare vor fi desemnați de statul membru, în acord cu autoritatea de management. Un stat membru poate institui un comitet de monitorizare individual pentru programele cofinanțate din fondurile CSC. Comitetele de monitorizare sunt compuse din reprezentanți ai autorităților de management și ai organismelor intermediare și din reprezentanți ai partenerilor.

S-ar putea preconiza ca CECP să completeze regulamentul privind dispozițiile comune solicitând (i) alegerea membrilor din comitetele de monitorizare să țină seama de partenerii implicați în pregătirea programului pentru a asigura o suficientă continuitate și asumare a responsabilității între fazele de programare și cele de punere în aplicare; (ii) reprezentarea diversilor parteneri să fie proporțională cu responsabilitățile fiecăruia pentru punerea în aplicare a programelor; (iii) parteneri să își aleagă și numească proprii membri ai comitetelor de monitorizare și ai altor organisme consultative și grupuri de lucru create în cadrul fondurilor CSC; (iv) comitetele de monitorizare să aibă o pondere echilibrată a ambelor sexe și să respecte principiul diversității în compoziția lor, (v) lista membrilor din comitetele de monitorizare și din alte grupuri de lucru să fie publicată; (vi) fiecare partener selectat să fie conștient de drepturile sale referitoare la confidențialitate și conflict de interese prin formare specifică și o declarație semnată prin care obligațiile sale devin oficiale.

4.1.2. *Rolul și procedurile comitetelor de monitorizare*

În conformitate cu propunerea Comisiei referitoare la regulamentul privind dispozițiile comune, comitetele de monitorizare vor reexamina punerea în aplicare a programelor și realizarea de progrese în atingerea obiectivelor lor. Acestea trebuie, de asemenea, să analizeze în detaliu toate aspectele care afectează performanța programelor. Acestea trebuie să fie consultate și să emită un aviz cu privire la orice modificare a programelor. Ele pot emite recomandări către autoritățile de management privind punerea în aplicare a programelor și evaluarea lor și pot monitoriza măsurile luate în consecință.

În termeni de procedură, fiecare comitet de monitorizare își elaborează și adoptă regulamentul de procedură. Propunerea Comisiei referitoare la Regulamentul privind dispozițiile comune stabilește, de asemenea, că fiecare membru al comitetului de monitorizare va avea drept de vot, cu excepția Comisiei și Băncii Europene de Investiții care acționează cu titlu consultativ. Președintele trebuie să se asigure că toți partenerii au posibilitatea să își exprime avizul și să prevadă suficient timp pentru dezbateri. Este recomandabil ca comitetele de monitorizare să ia decizii pe baza unui consens.

CECP ar putea completa regulamentul privind dispozițiile comune solicitând statelor membre să precizeze în regulamentul de procedură cel puțin (i) termenele pentru convocările la reuniuni și transmiterea documentelor, care nu ar trebui să fie mai scurte de două săptămâni; (ii) drepturile de vot ale membrilor; (iii) procedura de adoptare, publicare și de acces la procesele-verbale; (iv) procesul transparent pentru instituirea și funcționarea grupurilor de lucru (v) și modalitățile de publicare și consultare a documentelor pregătitoare transmise comitetelor de monitorizare.

În Germania (Mecklenburg-Vorpommern), comitetul de monitorizare servește drept for pentru conceperea globală de politici în materie de dezvoltare regională. Acesta nu este responsabil doar de FSE și FEDER, ci și de FEADR și are un real cuvânt de spus în luarea de decizii privind criteriile de selectare a proiectelor. Comitetul de monitorizare se reunește de cinci sau șase ori pe an și are propriul regulament de procedură. Sistemul participativ include, de asemenea, grupuri de lucru și alte organisme consultative. Sarcinile lor sunt stabilite în cadrul parteneriatului¹⁵.

În Danemarca, deciziile comitetului de monitorizare pentru programul de dezvoltare rurală sunt întotdeauna luate pe bază de consens. În practică, nu are loc niciun vot. În mod similar, în cadrul programului de dezvoltare rurală **din Polonia** există o participare largă și activă în cadrul comitetului de monitorizare, în care sunt încurajate discuții deschise în cursul reuniunilor și prin intermediul procedurii scrise.

În Irlanda, se poate observa o cooperare eficientă în cadrul comitetului de monitorizare pentru programul FEP: reuniuni periodice, o largă reprezentativitate (aproximativ 50 de membri), inclusiv sectorul pescuitului, cu ONG-urile și reprezentanții locali (*Axis 4/Leader*), participare activă și o influență puternică asupra deciziilor care urmează să fie luate de toți membrii. Înainte de aprobarea programului, aceiași parteneri au fost strâns asociați în pregătirea documentelor de programare [planul strategic național (PSN) și programul operațional (PO)].

4.2. Participarea la selectarea proiectelor

Experiența părților interesate se poate dovedi un atu valoros în etapa de definire a cererilor de propuneri și evaluarea propunerilor rezultate. Participarea la procesele de selecție a proiectelor permite organizațiilor partenere să înțeleagă mai bine funcționarea concretă în practică a acestor proceduri, inclusiv modul în care sunt formulate criteriile de evaluare, modul în care acestea sunt aplicate și în ce măsură acestea își ating scopul¹⁶.

Cu toate acestea, implicarea partenerilor în procesul de selecție ridică problema conflictelor de interese. În acest sens, divulgarea de informații și transparența pe parcursul întregului proces sunt esențiale pentru prevenirea acestor situații.

¹⁵ Anexa la Avizul exploratoriu al CESE intitulat „Modalitățile de încurajare a parteneriatelor eficiente în gestionarea programelor din cadrul politicii de coeziune, pe baza bunelor practici din ciclul 2007-2013”, CESE 967/2010.

¹⁶ Studiul SF Team for Sustainable Future intitulat *Why bother with partnership?*, 2011.

S-ar putea preconiza ca CECP să completeze regulamentul privind dispozițiile comune solicitând autorităților de management (i) să implice după caz partenerii în definirea cererilor de propuneri și evaluării propunerilor; (ii) să împiedice, prin proceduri clar prestabilite, ca persoanele care reprezintă organizațiile partenere și care au interese directe sau indirecte legate de un organism care participă la cererile de propuneri să fie implicate în procesul de elaborare a cererilor de propuneri și evaluare a răspunsurilor, (iii) să prevadă rotirea regulată a persoanelor implicate în cererile de propuneri pentru a evita și neutraliza posibilele conflicte de interes; (iv) și să se asigure că fiecare partener selectat este conștient de obligațiile sale referitoare la confidențialitate și conflict de interese prin formare specifică și o declarație semnată prin care obligațiile sale devin oficiale.

În **Republica Cehă**, în contextul programului operațional FSE „Resursele umane și ocuparea forței de muncă”, părțile interesate contribuie la elaborarea sistemelor de granturi individuale sub forma prezentării de observații, sau comentându-le în cadrul discuțiilor grupurilor de lucru ale experților. Lista detaliată a părților interesate depinde de conținutul fiecărui program. A fost creată o bază de date pentru a include ansamblul evaluatorilor de proiecte și a facilita colaborarea online. Evaluatorii proiectelor beneficiază de formare generală și specifică¹⁷.

În **Suedia**, parteneriatele pentru fonduri structurale stabilite la nivel regional sunt alcătuite în majoritate din oameni politici regionali/locali și reprezintă un mare număr de sectoare. Parteneriatele joacă un rol central în punerea în aplicare a programelor FEDER și FSE, întrucât acestea sunt responsabile pentru stabilirea priorităților între cereri în ceea ce privește selectarea proiectelor. Astfel, ele pot acorda prioritate proiectelor care răspund cel mai bine planurilor de dezvoltare regională și necesităților regionale. Cele opt parteneriate pentru fonduri structurale din Suedia funcționează prin consens și creează sinergii între proiectele FEDER și cele ale FSE.

4.3. Participarea la raportare

Propunerile Comisiei pentru viitoarea perioadă de programare obligă statele membre să prezinte Comisiei un raport anual privind punerea în aplicare a fiecărui program. Comitetele de monitorizare vor examina și aproba rapoartele anuale de punere în aplicare înainte ca acestea să fie transmise Comisiei. Pentru FEDER, FC și FSE, rapoartele anuale de punere în aplicare depuse în 2017 și 2019 vor trebui, de asemenea, să evalueze, printre alte puncte, implicarea partenerilor în procesul de punere în aplicare, monitorizare și evaluare a programelor operaționale.

Propunerea Comisiei referitoare la regulamentul privind dispozițiile comune adaugă și faptul că partenerii trebuie să fie consultați cu privire la rapoartele privind progresele înregistrate în punerea în aplicare a contractului de parteneriat prezentate de statul membru în primul semestru al anului 2017 și 2019. Rapoartele privind progresele înregistrate vor sta la baza examinării performanțelor efectuate de Comisie, în cooperare cu statele membre, cu trimitere la cadrul de performanță stabilit în contractul de parteneriat și în programe. Rapoartele privind

¹⁷ Comunitatea de practică privind parteneriatul din cadrul FSE, ghidul intitulat „Modul în care autoritățile de management ale FSE și organismele intermediare susțin parteneriatul”, 2011.

progresele înregistrate trebuie, de asemenea, să descrie și să evalueze rolul partenerilor în executarea contractului de parteneriat.

CECP ar putea completa regulamentul privind dispozițiile comune solicitând autorităților de management să asocieze activ partenerii, prin intermediul comitetelor de monitorizare, la pregătirea rapoartelor anuale de punere în aplicare a programelor și, solicitând statelor membre să facă același lucru în ceea ce privește pregătirea rapoartelor privind progresele înregistrate în 2017 și 2019 și să prezinte în rapoartele respective o perspectivă de ansamblu asupra avizelor exprimate de parteneri în cadrul consultării, precum și modul în care acestea au fost luate în considerare.

5. IMPLICAREA PARTENERILOR ÎN EVALUARE

Implicarea partenerilor în pregătirea, punerea în aplicare și monitorizarea evaluărilor este esențială pentru a garanta imparțialitatea procesului și pentru a permite tuturor părților implicate în proces să tragă învățăminte.

În conformitate cu propunerile Comisiei pentru fondurile CSC, autoritatea de management trebuie să elaboreze un plan de evaluare pentru fiecare program. Planul de evaluare va fi discutat în cadrul parteneriatului în comitetele de monitorizare pentru FEDER, FC, FSE și EMFF. În cazul FEADR, va fi prezentat un plan de evaluare, pentru care Comisia va stabili cerințele minime, ca parte a fiecărui program de dezvoltare rurală și, astfel, va fi discutat cu partenerii în contextul pregătirii programelor.

Parteneriatul trebuie să examineze în mod periodic, prin intermediul comitetelor de monitorizare, progresul privind punerea în aplicare a planului de evaluare. Partenerii vor primi toate evaluările efectuate privind diferitele programe și să vor fi informați în legătură cu măsurile luate ca urmare a constatărilor evaluărilor pentru FEDER, FC, FSE și EMFF. Comitetele de monitorizare responsabile pentru programele FEADR vor examina activitățile și realizările legate de planul de evaluare al programului.

Pentru FSE, FEDER și Fondul de coeziune, autoritățile de management trebuie să transmită Comisiei, până la 31 decembrie 2020, pentru fiecare program, un raport care rezumă constatările evaluărilor efectuate pe parcursul perioadei de programare.

S-ar putea preconiza ca CECP să completeze regulamentul privind dispozițiile comune solicitând autorităților de management să implice partenerii în procesul de evaluare prin intermediul comitetelor de monitorizare, de la stabilirea mandatului până la finalizarea evaluării. Statelor membre li s-ar putea solicita, de asemenea, să evalueze performanța și eficiența principiul parteneriatului pe parcursul perioadei de programare pentru ansamblul fondurilor și programelor. În cele din urmă, autoritățile de management ale programelor FEDER, FSE și Fondul de coeziune ar putea fi invitate să consulte partenerii privind rapoartele care sintetizează constatările evaluărilor efectuate pe parcursul perioadei de programare.

În Regatul Unit, un subcomitet de evaluare al comitetului de monitorizare pentru programul

FSE în Anglia se întrunește o dată pe an. Membrii acestui subcomitet au fost desemnați de comitetul de monitorizare a programului FSE. În spiritul parteneriatului, membrii subcomitetului de evaluare sunt consultați privind strategia de evaluare pentru programul operațional, contribuind activ în cadrul discuțiilor și oferind feedback asupra aspectelor cheie întâlnite în toate stadiile evaluării proiectelor. Subcomitetul de evaluare ar putea sugera reprezentanți în grupuri de conducere pentru diferite evaluări.

În **Portugalia**, partenerii sunt consultați de către evaluatori independenți ai CRSN. Partenerii din comitetele de monitorizare, de asemenea, au posibilitatea să își exprime avizul privind rapoartele de evaluare, atunci când acestea sunt discutate în cadrul reuniunilor comitetelor. În plus, diverși parteneri au adus o contribuție importantă la planul de acțiune care a trebuit să fie elaborat pentru a pune în aplicare recomandările formulate în rapoartele de evaluare.

6. ASISTENȚĂ PENTRU PARTENERI

Punerea în aplicare a principiului parteneriatului în mod eficient înseamnă oferirea de mijloace de acțiune tuturor partenerilor, în special celor cu resurse umane limitate.

Unele părți interesate consideră că este dificil să lucreze în parteneriat, estimând că nu au cunoștințele sau resursele de a se angaja în mod activ. Acesta este cazul în special pentru micii actori, care trebuie să își formeze managerii și personalul sau pentru organizațiile care lucrează în domenii noi sau transversale, care nu figurează încă pe agenda politică. Consolidarea continuă a capacităților partenerilor este, prin urmare, esențială.

S-ar putea preconiza ca CEEP să completeze regulamentul privind dispozițiile comune solicitând statelor membre și autorităților de management să folosească o parte din asistența tehnică pentru perioada curentă și perioadele următoare de programare pentru a se asigura că partenerii, în special micile autorități locale, parteneri economici și sociali și ONG-urile, au capacitățile necesare pentru a participa la pregătirea, punerea în aplicare, monitorizarea și evaluarea programelor și a contractului de parteneriat. Acest sprijin poate lua forma unor ateliere specializate, sesiuni de formare, structuri de coordonare sau de lucru în rețea sau contribuții la cheltuielile suportate de parteneri pentru participarea la reuniuni legate de pregătirea, punerea în aplicare, monitorizarea și evaluarea programelor. Pentru a încuraja în mod activ dezvoltarea parteneriatului, formările mixte (implicând atât partenerii publici, cât și cei privați) sunt recomandate. Se recomandă în special sensibilizarea partenerilor cu privire la importanța aplicării principiului bunei gestiuni financiare.

În **sudul Italiei**, a fost creată o structură de sprijin finanțată prin asistență tehnică pentru a îmbunătăți angajamentul partenerilor economici și sociali în programele regionale și sectoriale¹⁸. În aceeași regiune, partenerii economici și sociali au creat și gestionat un proiect de asistență tehnică de succes în perioada 2000-2006, finanțat de FEDER și vizând îmbunătățirea cunoștințelor lor cu privire la programele de dezvoltare și consolidarea capacităților de participare la acestea. Această inițiativă constituie o bună practică, atât din punctul de vedere al guvernantei, cât și al rezultatelor obținute. Inițiativa a fost reluată în perioada de programare în curs.

¹⁸ Comunitatea de practică privind parteneriatul din cadrul FSE, ghidul intitulat „Modul în care autoritățile de management ale FSE și organismele intermediare susțin parteneriatul”, 2011.

În **Slovacia**, în contextul programului operațional privind sănătatea finanțat de FEDER, autoritatea de management a cerut membrilor comitetelor de monitorizare să completeze un chestionar privind funcționarea comitetului de monitorizare și punerea în aplicare a PO. În urma acestei consultări, regulile de eligibilitate pentru asistență tehnică au fost modificate pentru a permite membrilor din comitetul de monitorizare să participe la activități de formare în domeniul serviciilor medicale și fondurilor structurale europene.

7. SCHIMBUL PERMANENT DE BUNE PRACTICI

Organizații-umbrelă și ONG-uri tematice, parteneri socio-economici și rețele și asociații reprezentând autorități locale, urbane și regionale, lucrând toate la nivelul UE în cadrul politicii de coeziune, participă în prezent la reuniunile dialogului structurat organizate de Comisie pentru a discuta punerea în aplicare a fondurilor CSC. Aceste discuții ar putea constitui baza viitoarelor reuniuni oficiale care urmează să fie organizate în perioada de după 2013, în conformitate cu articolul 5 alineatul (4).

În plus, se vor încuraja schimburile periodice de experiență și de cele mai bune practici în cadrul Comitetului de coordonare a fondurilor (COCOF), Comitetului Fondului Social European, Comitetului pentru dezvoltare rurală și Comitetului Fondului european pentru pescuit și afaceri maritime (EMFF). Rețeaua europeană de responsabili cu informarea și comunicarea (INFORM pentru FEDER și FC și INIO pentru FSE) va servi pentru a face schimb de bune practici privind modul de a conferi vizibilitate politicii de coeziune, în special prin asigurarea unui acces facil la informații (publicarea listei de operațiuni și de beneficiari, a descrierii operațiunilor și îmbunătățirea funcției de căutare). În cazul FEADR, Rețeaua europeană de dezvoltare rurală și rețeaua rurală națională instituită în fiecare stat membru, au scopul, printre altele, de a spori implicarea părților interesate în implementarea dezvoltării rurale.

Pentru a facilita parteneriatul în domenii specifice, ar trebui să fie încurajate schimburile de opinii și cooperarea în interiorul rețelelor tematice existente, precum Rețeaua europeană a autorităților de mediu și a autorităților de management (ENEA-MA) pentru politica de coeziune și rețelele europene și naționale pentru dezvoltare rurală.

Autoritățile de management interesate vor fi, de asemenea, încurajate să stabilească o comunitate de practică privind parteneriatul comun celor cinci fonduri, conceput după modelul actual de comunitate de practică privind parteneriatul, finanțată de FSE.

Comunitatea de practică privind parteneriatul, finanțată din FSE era o rețea a autorităților de management ale FSE și a organismelor intermediare din nouă state membre. Pe o perioadă de trei ani (2008-2011), membrii acesteia au făcut schimb intensiv de cunoștințe referitoare la diferitele metode de implementare a parteneriatului după metoda de analiză numită „prieten critic”. Rețeaua era axată pe parteneriate adoptate prin programe operaționale naționale și regionale ale statelor membre și ale regiunilor. Membrii comunității de practică au făcut schimburi și au acumulat cunoștințe privind metodele de implementare a unor parteneriate, insistând în special pe procesele de guvernanță și acțiune. La inițiativa Comisiei, această comunitate a fost cofinanțată prin asistența tehnică. Rețeaua a prezentat mai multe rapoarte privind lecțiile cheie, a derulat un portal web inclusiv o bază de date care a trecut în revistă toate experiențele parteneriatului și a publicat un ghid privind parteneriatul la începutul anului 2012.

Rețeaua europeană a autorităților de mediu pentru politica de coeziune (ENEA) a fost creată în septembrie 2004, pentru a contribui la integrarea politicilor de mediu și de dezvoltare durabilă în programele operaționale legate de politica de coeziune din statele membre ale UE și țările candidate. În 2010 numărul de membri a fost extins la autoritățile de management ale

programele politicii de coeziune. Sarcinile ENEA-MA sunt de a încuraja schimbul de experiență, precum și identificarea celor mai bune practici în cadrul autorităților de mediu competente și de a promova , ori de câte ori este posibil, rețelele naționale de autorități din domeniul mediului care se ocupă cu fondurile structurale și Fondul de coeziune. În acest sens, mai multe state membre, precum Spania, Polonia, Grecia, Italia sau Germania, au stabilit astfel de rețele la nivel național. ONG-urile din domeniul protecției mediului sunt membre ale rețelei ENEA-MA și participă în mod activ la reuniunile sale.

Bibliografie

- Cartea albă a Comisiei Europene privind guvernanta europeană, COM (2001) 428 final
- Rezoluția Parlamentului European referitoare la buna guvernanta în materie de politică regională a UE: procedurile de asistență și control ale Comisiei Europene, P7_TA(2010)0468.
- Rezoluția Parlamentului European privind „guvernanta și parteneriatul la nivel național și regional și o bază pentru proiectele din domeniul politicii regionale”, P6_TA(2008)0492.
- Avizul exploratoriu al Comitetului Economic și Social European privind modalitățile de încurajare a parteneriatelor eficiente în gestionarea programelor din cadrul politicii de coeziune, pe baza bunelor practici din ciclul 2007-2013. CESE 967/2010
- Cartea albă a Comitetului Regiunilor privind guvernanta pe mai multe niveluri, CdR 89/2009 fin.
- Documentul de discuție al Comisiei Europene (DG REGIO) „Parteneriatul în perioada de programare 2000-2006: analiza punerii în aplicare a principiului parteneriatului”, noiembrie 2005.
- Forumul OCDE LEED pentru parteneriate și guvernanta locală, „Parteneriate de succes – un ghid”, ianuarie 2006.
- Grupul de lucru ad hoc al statelor membre privind parteneriatul, „Principiul parteneriatului în noile programe ale FSE (2007-2013)”, iunie 2006.
- Forumul OCDE LEED pentru parteneriate și guvernanta locală, „*Vienna Action Statement on Partnerships*”, februarie 2010.
- Comunitatea de practică privind parteneriatul din cadrul FSE, ghidul intitulat „Modul în care autoritățile de management ale FSE și organismele intermediare susțin parteneriatul”, 2011.
- Studiul SF Team for Sustainable Future intitulat *Why bother with partnership?*, 2011.
- Analize interne efectuate de serviciile Comisiei (de exemplu, evaluarea intermediară a FEP).